

Noll Noll

Recension.

Publicerad i Borås Tidning, 2009

Går det att sammanfatta ett decennium? Kan man knyta röda trådar till personer, händelser och fenomen, placera dem i kronologi och därigenom nå något slags insikt? Troligtvis inte. Men med den ambitionen kan man komma långt.

I boken Noll Noll skriver femton författare och journalister om de senaste tio åren. Utifrån ämnen såsom litteratur, mat, TV, fotboll, design, kändiskultur och politik lägger de ett underhållande, intressant och upplysande pussel utan att någon tydlig bild träder fram. Allt i skuggan av två raserade torn på Manhattan i september 2001.

Anders Mildner skriver i kapitlet om internet hur terrorattacken i USA kom att bli inledningen till hur amatörerna tog över internet. Hela Amerika tycktes börja blogga. Överallt delade människor med sig av sina upplevelser, erfarenheter, tankar och rädslor. Samtidigt som experterna stod på rad och levererade snabba svar på omöjliga frågor, tog amatörerna plats på scenen och snattade åt sig en del av tolkningsföreträdet.

Karin Eriksson avhandlar svensk politik och tar avstamp i moderaten Christer Ewes rasistiska uttalandet i en valstuga, inför dold kamera, i början av decenniet. Moderaternas fall och påföljande uppgång och nya politik avhandlas, liksom Socialdemokraternas nya roll som ett parti bland alla andra och den nya oroshärden i det politiska rummet, Sverigedemokraterna.

I ett oerhört underhållande avsnitt om design skriver Kjell Häglund om hemmafixartrenden, överdimensionerade köksfläktar och feng (eller fejk) shui. Även kapitlet om mat, skrivet av Ann-Helen Meyer Von Bremen, snuddar vid de nya köken, rustade för stordåd som ingen har tid med. Istället har vi accepterat och omfamnat färdigmaten medan vi pratar om mattrender och diskuterar ekologi. På stjärnkrogarna har kockarna först experimenterat med svävande lingonskum och kolsyreis för att sedan landa med båda fötterna i den svenska husmanskostens trendiga mylla. Allt medan micron värmer en färdig portion och kokböckerna säljer som aldrig förr.

Medan allt detta, och mycket annat, pågått har vi drabbats av börsbubblor och finanskriser, köpt (eller bara debatterat) svindyra väskor, sett rockmusiken gå i pension och bli folklig, köat till Harry Potterpremiärer, fått bättre TV-drama och fler (för många?) realityshower, drömt om att festa på Stureplan (men aldrig varit där) och fått en ny syn på föräldraskap.

I Noll Noll samsas stort med smått. Allsvensk fotboll får lika mycket plats som Barack Obama, medan Kina bara nämns i förbifarten och miljöfrågorna knappast snuddas vid. Det är ett skevt och bångstyrigt, men underhållande och läsvärt, projekt som nog säger mer om specifika frågor i en viss tid, än om ett helt decennium. Allt kommer troligtvis te sig tydligare med några års distans.

Vad har då Noll Noll att säga om det gångna decenniet ur ett större perspektiv? Svaret är ingenting, eller åtminstone mycket lite. Alla röda trådar är trassliga och några exakta mönster kan inte skönjas. Det enda tydliga är att nollnolltalet varit otydligt. Svårgripbart.

Det trendigaste var att bryta mot trender, riksdagspartier tilläts byta politik utan höjda ögonbryn och USA upplevde två så vitt skilda ledare som Bush och Obama. Om 1990-talet var ironiskt så tycks nollnolltalet vara just otydligt, svårdefinierat och smått obegripligt.

Björn Owen Johansson